

บทที่ ๕

ลักษณะทางกายภาพในเขตบางเขน

๑. ประวัติความเป็นมาและสภาพท้องที่^๑

๑.๑ ประวัติความเป็นมา

เขตบางเขนเดิมได้รับการตั้งเป็นอำเภอบางเขน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ตั้งที่ว่าการอำเภออยู่ที่สี่แยกบางเขน ตำบลดอนเมือง (แขวงตลาดบางเขนในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นบริเวณที่คลองเปรมประชากรตัดกับคลองบางเขน ใกล้วัดเทวสุนทร ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้ย้ายที่ว่าการที่เดิมมาตั้งอยู่ ณ ริมถนนพหลโยธินฝั่งตะวันออกตรงข้ามวัดพระศรีมหาธาตุ ตำบลกุฎแดง (แขวงอนุสาวรีย์ในปัจจุบัน) ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งที่ว่าการทุกวันนี้ ใน พ.ศ. ๒๔๑๘ อำเภอบางเขนจึงได้เปลี่ยนรูปแบบการปกครอง เป็นเขตบางเขนตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๔๑๘ ซึ่งถือใช้เป็นรูปแบบการปกครอง ตลอดมาจนถึงปัจจุบันนี้

๑.๒ สภาพท้องที่

อาณาเขต ทิศเหนือ	จดอำเภอเมือง และอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	จดเขตพญาไท และเขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันออก	จดเขตมีนบุรี เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
ทิศตะวันตก	จดเขตอำเภอปากเกร็ด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

^๑ ท่ฆวุดแผนงาน เขตบางเขน, "ข้อมูลรายละเอียดในเขตปกครอง เขตบางเขน,"

๒. สภาพทางภูมิศาสตร์

- ๒.๑ ที่ตั้ง ตั้งอยู่ด้านเหนือสุดของกรุงเทพมหานคร
- ๒.๒ พื้นที่ ๑๖๙.๓๑๐ ตารางกิโลเมตร
- ๒.๓ ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบ เนื่องจากอยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง ในฤดูน้ำเหนือหลาก (กันยายน - ธันวาคม) มักจะมีน้ำท่วมเป็นบริเวณกว้าง พื้นที่ทางทิศตะวันออกและทิศเหนือ ซึ่งมีคูคลองสายเล็กสายน้อยผ่านจำนวนหลายสาย
- ๒.๔ จำนวนประชากร

ในปี ๒๕๒๖^๑ เขตบางเขนมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๕๗,๕๔๔ คน เป็นชาย ๒๓๖,๕๔๕ คน หญิง ๒๒๐,๙๙๙ คน ความเคลื่อนไหวในระหว่างปี ๒๕๒๖ มีดังนี้คือ เกิด ๖,๓๗๕ คน ตาย ๘๘๖ คน ย้ายเข้า ๕๕,๓๗๓ คน ย้ายออก ๓๓,๒๙๙ คน จำนวนประชากร ๒,๗๐๒ คน/ตร.กม. จำนวนบ้าน ๗๙,๐๑๑ หลังคาเรือน

๓. สภาพทางดินฟ้าอากาศ^๒

เขตบางเขนมีลักษณะดินฟ้าอากาศเช่นเดียวกับพื้นที่ต่าง ๆ ในภาคกลางของประเทศไทย คือ ประกอบด้วย

ฤดูร้อน	ระหว่างเดือน	มีนาคม - พฤษภาคม
ฤดูฝน	"	มิถุนายน - กันยายน
ฤดูหนาว	"	ตุลาคม - กุมภาพันธ์

^๑ แผนกสถิติและเลือกตั้ง, สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร, "จำนวนประชากร เนื้อที่ ความหนาแน่นของประชากร จำนวนบ้าน เกิด ตาย ย้ายเข้า ย้ายออก" จำแนกตามแขวง เมื่อ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๒๖ ในเขตกรุงเทพมหานคร

^๒ หมวดแผนงาน เขตบางเขน, "ข้อมูลรายละเอียดในเขตปกครอง เขตบางเขน," ตุลาคม ๒๕๒๕

๔. ศูนย์รักษาความปลอดภัย	กองบัญชาการทหารสูงสุด
	ถนนรามอินทรา
๕. กองบินกรมตำรวจ	ถนนวิภาวดีรังสิต
๖. กรมพัฒนาที่ดิน	ถนนพหลโยธิน
๗. กรมยุทธโยธาทหารบก	"
๘. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	"
๙. กองบังคับการตำรวจป่าไม้	"
๑๐. กรมป่าไม้	"
๑๑. กรมวิทยาศาสตร์ทหารบก	"
๑๒. กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์	"
๑๓. กรมขนส่งทหารบก	"
๑๔. โรงเรียนนายเรืออากาศ	"
๑๕. กองร้อยลาดตระเวนระยะไกล	"
๑๖. เรือนจำลาดยาว	ถนนงามวงศ์วาน

๘. รัฐวิสาหกิจ

๑. การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	ถนนวิภาวดีรังสิต
๒. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	"
๓. ท่าอากาศยานดอนเมือง	"
๔. สถานีขนส่งสายเหนือ	ถนนพหลโยธิน
๕. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	"
๖. โรงกรองน้ำประปาบางเขน	ถนนแจ้งวัฒนะ
๗. องค์การรถลาดเพื่อการเกษตรกร	ถนนกำแพงเพชร

๙. สถานีตำรวจ มีสถานีตำรวจ ๓ แห่ง และสถานีตำรวจที่มีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมถึงพื้นที่เขตบางเขนบางส่วน ๖ แห่ง ดังนี้

๑. สถานีตำรวจนครบาล	บางเขน
๒. สถานีตำรวจนครบาล	ดอนเมือง
๓. สถานีตำรวจนครบาล	พหลโยธิน
๔. สถานีตำรวจนครบาล	บางซื่อ
๕. สถานีตำรวจนครบาล	คันนายาว
๖. สถานีตำรวจนครบาล	ประชาชื่น
๗. สถานีตำรวจนครบาล	ลาดพร้าว
๘. สถานีตำรวจนครบาล	สุทธิสาร
๙. สถานีตำรวจจรดไฟ	

๑๐. : จำนวนศาสนสถาน

๑๐.๑ วัด มีวัดทางพุทธศาสนา จำนวน ๑๔ วัด

แขวงอนุสาวรีย์	๑. วัดพระศรีมหาธาตุ ๒. วัดไตรรัตนาราม
แขวงตลาดบางเขน	๑. วัดหลักสี่ ๒. วัดดอนเมือง
แขวงลาดยาว	๑. วัดเสมียนนารี ๒. วัดเทวสุนทร ๓. วัดบางบัว
แขวงสีกัน	๑. วัดเวฬุวนาราม ๒. วัดพุทธสยาม ๓. วัดโตนเทพมรังสี ๔. วัดสันติบุญมาราม ๕. วัดเทพนิมิตร
แขวงสายไหม	๑. วัดเจริญธรรมาราม ๒. วัดหนองใหญ่

แขวงออเงิน	๑. วัดออเงิน
แขวงท่าแร่	๑. วัดพระร่วงประสิทธิ์ ๒. วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิตร
แขวงคลองถนน	๑. วัดเกาะสุวรรณธรรม ๒. วัดราษฎร์นิยมธรรม
๑๐.๒ โบสถ์คริสต์	ไม่มี
๑๐.๓ สุเหร่า	ไม่มี
๑๐.๔ ศาลเจ้า	ไม่มี

๑๑. สภาพทางคมนาคม

๑๑.๑ ทางบก มีถนนสายสำคัญดังนี้

๑. ถนนวิภาวดีรังสิต	ยาวประมาณ	๑๗,๕๐๐	เมตร
๒. ถนนพหลโยธิน	"	๑๖,๓๐๐	"
๓. ถนนลาดพร้าว	"	๒,๕๐๐	"
๔. ถนนแจ้งวัฒนะ	"	๔,๘๐๐	"
๕. ถนนงามวงศ์วาน	"	๓,๖๐๐	"
๖. ถนนรามอินทรา	"	๔,๓๐๐	"
๗. ถนนรัชดาภิเษก	"	๓,๘๐๐	"
๘. ถนนสุขาภิบาลสายท่าแร่ - ออเงิน - สายใหม่		๘,๕๐๐	"

นอกจากนี้ยังมีทางรถไฟสายเหนือโดยสารผ่านสถานีรถไฟบางเขน สถานีรถไฟหลักสี่และสถานีรถไฟดอนเมือง

๑๑.๒ ทางน้ำ มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ คือ

๑. คลองวัดหลักสี่
๒. คลองทกวา
๓. คลองลำหม้อแตก

๔. คลองออเกาะ
๕. คลองท่าแร่
๖. คลองบัว
๗. คลองบางเขน
๘. คลองสอง
๙. คลองเปรมประชากร
๑๐. คลองออเงิน
๑๑. คลองหมอนสีลิบ
๑๒. คลองจรเข้
๑๓. คลองบึงพระยาสุเรนทร์
๑๔. คลองบางซื่อ

๑๑.๓ ทางอากาศ มีสนามบิน ๒ แห่งคือ

๑. ท่าอากาศยานกรุงเทพ
๒. สนามบินกองบินกรมตำรวจ

๑๒. สภาพทางสังคมวัฒนธรรม

เขตบางเขนมีอาณาบริเวณในรับผิดชอบ เป็นพื้นที่ ๒ ลักษณะคือ อาณาบริเวณเขตด้านทิศใต้ มีลักษณะเป็นสังคมเมือง มีความเจริญสูง และจำนวนประชากรหนาแน่น ส่วนพื้นที่ด้านทิศเหนือและตะวันออก มีลักษณะเป็นชนบท พื้นที่ประกอบด้วย เรือกสวนไร่นา

๑. จำนวนสวนสาธารณะ ๑ แห่ง คือ สวนจตุจักร
๒. จำนวนศูนย์เยาวชน ๑ ศูนย์ คือ ศูนย์เยาวชนบางเขน
๓. จำนวนมูลนิธิหรือสมาคมเพื่อการกุศล ๖ แห่ง ดังนี้คือ
 - ๓.๑ มูลนิธิหลวงปู่ทิม อิสริโก ๑๒๔ ซอยเฉลิมสุข ถนนพหลโยธิน
 - ๓.๒ มูลนิธิภวนาสงเคราะห์ ๑๕๑/๑๕๒ สะพานใหม่ ถนนพหลโยธิน
 - ๓.๓ มูลนิธิต่อต้านและบำบัดผู้ติดยาเสพติด วิทยาลัยครูจันทร์เกษตร
 - ๓.๔ มูลนิธิช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลน โรงเรียนวัดคอนเมือง

๓.๕ มูลนิธิช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนโรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์

๓.๖ สถานพักฟื้นคนชรา ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน

๑๓. สภาพทางการศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่ผ่านการศึกษามากกว่าการศึกษาภาคบังคับแนวโน้มทางการศึกษา ปัจจุบันประชาชนสนใจศึกษาวิชาชีพมากขึ้น

สถานศึกษาในเขตบางเขน

๑๓.๑ ระดับมหาวิทยาลัย

๑. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๒. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บางเขน)

๑๓.๒ ระดับวิทยาลัย

๑. วิทยาลัยครูจันทระเกษม
๒. วิทยาลัยครูพระนคร
๓. วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง

๑๓.๓ วิทยาลัยเอกชน

๑. วิทยาลัยศรีปทุม

๑๓.๔ สถาบันการศึกษาทางตำรวจ

๑. โรงเรียนนายสิบตำรวจ
๒. โรงเรียนพลตำรวจ

๑๓.๕ สถาบันการศึกษาทางทหาร

๑. โรงเรียนนายเรืออากาศ
๒. โรงเรียนจ่าอากาศ

๑๓.๖ สถาบันการศึกษาระดับมัธยม

๑. โรงเรียนมัธยมทอวัง
๒. โรงเรียนมัธยมคอนเมือง
๓. โรงเรียนคอนเมืองจตุรจินดา
๔. โรงเรียนสีกันวัฒนานันทอุปถัมภ์
๕. โรงเรียนสารวิทยา
๖. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
๗. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๘. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยครูพระนคร

๑๓.๗ โรงเรียนสังกัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งสิ้น ๕๖ โรงเรียน

๑๓.๘ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อให้บริการ

ด้านการศึกษากภาคบังคับ (ป.๑ - ป.๖) รวม ๒๘ โรงเรียน คือ

๑. โรงเรียนวัดคอนเมือง
๒. โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์
๓. โรงเรียนวัดหลักสี่
๔. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
๕. โรงเรียนวัดเสมียนนารี
๖. โรงเรียนวัดเทวสุนทร
๗. โรงเรียนบ้านลาดพร้าว
๘. โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม
๙. โรงเรียนบางเขน
๑๐. โรงเรียนบ้านคลองบัว
๑๑. โรงเรียนประชาภิบาล
๑๒. โรงเรียนวัดราษฎร์นิยมธรรม
๑๓. โรงเรียนพหลโยธิน
๑๔. โรงเรียนสายไหม

๑๕. โรงเรียนประชาอุทิศ
๑๖. โรงเรียนวัดเวสุวนาราม
๑๗. โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม
๑๘. โรงเรียนทุ่งสองห้อง
๑๙. โรงเรียนออเงิน
๒๐. โรงเรียนบ้านบัวมล
๒๑. โรงเรียนประชาณีเวศน์
๒๒. โรงเรียนวัดหนองใหญ่
๒๓. โรงเรียนประชานุกูล
๒๔. โรงเรียนเปรมประชา
๒๕. โรงเรียนทุ่งสีกัน
๒๖. โรงเรียนเสนานิคม
๒๗. โรงเรียนวัดพร พระร่วงประสิทธิ์
๒๘. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชน์
๒๙. โรงเรียนเคหะชุมชนพัฒนา ๑
๓๐. โรงเรียนเคหะชุมชนพัฒนา ๒

๑๔. สภาพทางสาธารณสุข

๑๔.๑ ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน ๒ แห่ง

๑. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑๗ ประชาณีเวศน์ ถนนประชาชื่น
สาขาแขวงตลาดบางเขน
๒. ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๔ บางเขน ถนนพหลโยธิน
สาขา ๑ แขวงออเงิน สาขา ๒ แขวงสายไหม

๑๔.๒ โรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน ๑ แห่ง

โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กองทัพอากาศ ดอนเมือง

๑๕. สภาพทางเศรษฐกิจที่ตั้งธนาคาร

๑. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด ๓๔๒/๘๘-๙๐ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน
บางเขน กรุงเทพฯ
๑๐๙๔/๖-๘ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
บางเขน กรุงเทพฯ
๑๐๐๓/๑ ถนนลาดพร้าว แขวงลาดยาว
บางเขน กรุงเทพฯ
๒๐๗/๑๐๘-๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงทุ่งสองห้อง
บางเขน กรุงเทพฯ
๒. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ๓/๗๗๔ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน บางเขน
กรุงเทพฯ
๑๑๕๐ ถนนลาดพร้าว แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๓. ธนาคารกรุงไทย จำกัด ๑๒๒๓/๙ ถนนลาดพร้าว แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๔. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด ๓๔๒/๑๓๗ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน บางเขน
กรุงเทพฯ
๑๙๗๙ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๕. ธนาคารทหารไทย จำกัด บริเวณท่าอากาศยานดอนเมือง ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน บางเขน กรุงเทพฯ
๖. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ๙๙/๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงตลาดบางเขน บางเขน
กรุงเทพฯ

๗. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ๘๗๗ ถนนลาดพร้าว แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๘. ธนาคารศรีนคร จำกัด ๒๑๑๑/๑๓ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๙. สหธนาคาร จำกัด สาขาบางเขน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
บางเขน กรุงเทพฯ
๑๐. ธนาคารออมสิน สาขา ถ.ประชาชื่น ๔๗๐ ถนนประชาชื่น แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
สาขา ดอนเมือง ถนนเชิงจุฬาภาค แขวงตลาดบางเขน บางเขน
กรุงเทพฯ

๑๖. ที่ตั้งสถานีบริการเชื้อเพลิง

๑. ปัมเซลล์ ๘๖ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ บางเขน กรุงเทพฯ
๒๑๒๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ บางเขน กรุงเทพฯ
๕๕/๑ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง บางเขน กรุงเทพฯ
๑๒๒ ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ บางเขน กรุงเทพฯ
๑๐ ปากซอยจินดาถวิล ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน
บางเขน กรุงเทพฯ
๒. ปัมเอสโซ่ ๒๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ บางเขน กรุงเทพฯ
๓. ปัมสามทหาร ๒๘ ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง บางเขน กรุงเทพฯ
๑๗๗ ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง บางเขน กรุงเทพฯ
๒/๕๕ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน บางเขน กรุงเทพฯ
๒/๒ ก.ม.๒๖ ถนนพหลโยธิน แขวงสายไหม บางเขน กรุงเทพฯ
๔. ปัมซัมมิท ๑๐๘/๑๘ ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน บางเขน กรุงเทพฯ
๕. หจก.โชคประพันธ์ ๔๗/๔ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน บางเขน
กรุงเทพฯ

๖. บริษัท เกษตรเซอร์วิส จำกัด ๔๕/๓ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว บางเขน
กรุงเทพฯ
๗. บริษัท น้ำมันคาลเท็กซ์ (ไทย) จำกัด บางบัว แขวงลาดยาว
๘. บริษัท ชัมมิทอินดัสเตรียล จำกัด ๓ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน
บางเขน กรุงเทพฯ
๙. บริษัท เอสโซ่แอสตันคาร์ด (ประเทศไทย) จำกัด ถนนพหลโยธิน แขวงคลองถนน
บางเขน กรุงเทพฯ

๑๗. จำนวนโรงงานอุตสาหกรรม

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดคนงานตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไปมีจำนวน ๑๗ โรงงาน^๑

^๑ หมวดแผนงาน เขตบางเขน, "ข้อมูลรายละเอียดในเขตปกครอง เขตบางเขน,"